

ChristenUnie

Speech Wouter de Jong bij presentatie verkiezingsprogramma

Dames en heren. Mijn naam is Wouter de Jong, in het dagelijks leven burgemeester van Houten. Ik had de eer om voorzitter te zijn van de verkiezingsprogrammacommissie van de ChristenUnie. Ik zal proberen u in kort bestek door ons verkiezingsprogramma heen te praten.

Voordat het verkiezingsprogramma geschreven kon worden hebben we ons verdiept in de staat van het land. Welke vraagstukken dienen zich de komende kabinetsperiode aan?

En om te beginnen hebben we geconstateerd: we leven in een van de gelukkigste, veiligste, minst corrupte, meest welvarende en best georganiseerde landen van de wereld. De banenmotor draait weer, de werkloosheid daalt, ook voor 50+ers. Velen zetten zich belangeloos in als mantelzorger of vrijwilliger. Je zou zeggen: waar maken we ons druk over?

Toch is er veel boosheid en frustratie. Zijn er verschillen en breuklijnen, zoals Gert-Jan al aangaf.

Waar komt dat door? Gaat het dan niet goed? Statistieken zeggen niet alles. Ook in het land met de beste verpleeghuiszorg ter wereld kan jouw moeder slecht verzorgd worden. Als jij thuis zit als 50+-er zegt het niet zo veel dat de arbeidsmarkt voor ouderen weer aantrekt.

We hebben moeten vaststellen dat er te veel verschillen zijn ontstaan tussen groepen die 'het goed hebben' en degenen die de klappen van de crisis hebben opgevangen. En daar moeten we wat mee. Daar moet volgens ons de politiek wat mee.

Wij denken dat er in ieder geval een aantal grote vraagstukken voor de komende kabinetsperiode zijn. Niet uitputtend:

- Hoe krijgen we betaalbare, toegankelijke en beter werkende zorg?
- Wat te doen aan de toenemende tweedeling op de arbeidsmarkt tussen flex en vast en hoe krijgen we meer mensen aan het werk?
- Wat is een houdbaar pensioenstelsel dat werkt voor oud én jong?
- Hoe krijgen we een versnelling in de overgang naar een groene economie en energievoorziening en hoe beschermen we ons tegen klimaatverandering?

- Hoe willen we verder met de samenwerking in Europa?
- Hoe maken we ons weerbaar tegen toenemende internationale spanningen, terroristische aanslagen en islamitische radicalisering?
- Maar bovenal: hoe brengen we meer integratie en binding tussen al die zich van elkaar afkerende groepen in ons land?.

Als je door je ooghalen heen kijkt geven de meeste tot nu toe gepubliceerde verkiezingsprogramma's op de een of andere manier wel blijk van een vorm van cultuuranalyse. Met als gemeenschappelijke noemer het benadrukken van zaken als **menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid, vrijheid, solidariteit en verdraagzaamheid**.

En dat is niet zo gek. Want onze samenleving heeft christelijke wortels, is doordrenkt van christelijke waarden. Daarop terug grijpen biedt hoop, binding en perspectief.

Als echt christelijke partij staan wij van nature voorgesorteerd om deze waarden in ons programma te vertalen. Ik zou haast zeggen: ga niet voor een slap aftreksel, maar kies het origineel. Dan krijg je de meeste waarden voor je stem.

Uitgaande van die christelijke kernwaarden komen wij op de volgende uitgangspunten voor ons programma: wij kiezen **voor de toekomst van onze kinderen**. Het is onze verantwoordelijkheid ons land en onze verzorgingsstaat zo in te richten dat het ook voor toekomstige generaties mogelijk is een goed leven te leiden. Wij zijn van mening **dat iedereen meetelt**, jong én oud, ziek én gezond, geboren en ongebornen. Dat iedereen er mag zijn, iedereen kansen moet krijgen, iedereen een bijdrage kan leveren. Als derde uitgangspunt **staan wij voor vrijheid**, vrijheid van onderwijs en godsdienst, juist in een tijd waar godsdienst voor velen voor onvrijheid staat. Wij staan ook op voor vrijheid om die met kracht te verdedigen tegen bedreigingen. Vanuit deze drieslag komen we tot de volgende voorstellen:

Per saldo € 1 miljard extra voor gezinsvriendelijk beleid en combineren zorg-werk:

- voor meer kinderbijslag en kindgebondenbudget;
- voor een overdraagbare belastingkorting en voor extra bevallingsvaderschaps- en zorgverlof;
- instellen van een mantelzorgfonds.

Ruim € 1 miljard extra voor het beste onderwijs en onderzoek:

- terug naar de basisbeurs en stoppen met het leenstelsel;
- écht goed beroepsonderwijs en een levenslange leerrechten ook voor vakmensen;
- we investeren in de kwaliteit van leerkrachten én toponderzoekers;
- en we trekken geld uit voor scholen in de krimpregio's.

Een energietransitie in één generatie:

- met een nationale aanpak onder leiding van een energiecommissaris;
- samen met woningcorporaties en pensioenfondsen;
- met een beleid van beter beprijzen van CO2 en minder subsidies.

En we willen naar een houdbaar pensioenstelsel, ook voor de volgende generaties:

- met het gezamenlijk delen van risico's;
- met een persoonlijk pensioenpotje - dat ook voor je huis kan worden benut.

Als ChristenUnie kiezen we voor een land waar **iedereen meetelt, waar je ook vandaan komt en waar je ook woont en iedereen ook zo veel mogelijk meedoet.**

Daarom willen we een wérkende integratie:

- met een verplicht tweejarig leer-werktraject voor alle statushouders;
- met leefgeld en voorzieningen als onderdak, onderwijs en zorg;
- met taal en burgerschapsvorming en ontwikkelen van loyaliteit aan Nederland vanaf dag één.

We gaan de kloof tussen flexibel en vast te lijf en creëren ademruimte voor ondernemers:

- zzp'ers collectief verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid;
- stoppen met de modelcontracten en terug naar de VAR;
- bij tijdelijke contracten het principe invoeren dat bij elk nieuw contract, de duur toeneemt;
- kleinere bedrijven ontzien in kosten; doorbetalen bij ziekte gaat voor hen terug naar 1 jaar;
- lastendruk op arbeid stevig verlagen.

En dat brengt ons op het onderwerp belastingen. Ons belastingstelsel is hoognodig toe aan een grote onderhoudsbeurt. Vorig jaar is de kans gemist. Dat moet nu beter.

Wij zijn voor een eerlijker en eenvoudiger belastingstelsel:

- dat het gevoel van solidariteit weer terugbrengt door draagkracht en gezinssituatie in rekening te brengen;
- waar de lasten op arbeid flink omlaag gaan en die op consumptie en vervuiling omhoog;
- wij mikken op per saldo 5 miljard lastenverlichting, waarbij de voordelen vooral bij lage en middeninkomens terecht komen.

We kiezen voor een zorg:

- die dichtbij mensen is georganiseerd;

- toegankelijk en betaalbaar is voor iedereen, ook voor chronisch zieken en gehandicapten met een flink lager eigen risico;
- waar het leven altijd beschermwaardig en waardevol is, van voor de geboorte tot dicht bij het sterven;
- waar de eerste lijn van huisartsen, wijkverpleegkundigen en wijkteams in staat wordt gesteld zorg op maat te leveren op basis van hun professionaliteit.

Waar Nederland te klein is om onze regio's te verwaarlozen:

- daarom willen we een investeringsprogramma speciaal gericht op het investeren in weg-, water-, spoor- en digitale verbindingen;
- en we maken ons sterk voor behoud en zo mogelijk uitbouw van werkgelegenheid en overheidsdiensten ook buiten de Randstad.

Als partij komen we op voor vrede en vrijheid. De vrijheid om je eigen onderwijs te organiseren en de vrijheid om vast te houden aan je eigen geloof of levensovertuiging of juist je geloof vaarwel te zeggen. Wij staan voor de vrijheden die onze rechtstaat garandeert aan minderheden.

We hechten aan onze vrijheid en daarom willen we fors investeren in de capaciteiten om ons te beschermen tegen aanvallen van binnenuit en van buitenaf:

- wij willen dat onze defensie weer robuust en veelzijdig wordt en daarom willen we 2 miljard erbij;
- 1 miljard extra voor opvang en ontwikkeling in herkomstregio's van vluchtelingen;
- Europa is cruciaal voor vrede en veiligheid, maar het moet wel terug naar de bedoeling: samenwerkende natiestaten;
- politie, justitie en veiligheidsdiensten moeten voldoende zijn toegerust. We willen in ieder geval meer wijkagenten en meer recherche.

Tot slotte zijn we voorstander van de invoering van de maatschappelijke dienstplicht:

- daardoor gaan we bouwen aan saamhorigheid, een houding van dienstbaarheid en integratie;
- voor iedereen vanaf 18, te vervullen voor je 28^e;
- flexibel en breed in te vullen: van zorg tot onderhoud openbare ruimte, van bestuurswerk tot stage;
- waarbij er de mogelijkheid is te kiezen voor een dienstplichtvergoeding of het aflossen van bijvoorbeeld studieschulden.

Tot zover de tour d'horizon van ons VP.

Gert-Jan, het was een intensieve en leerzame reis die we hebben gemaakt langs de breuklijnen en hoopvolle perspectieven van ons land en onze samenleving. Het is nu vastgelegd in dit concept verkiezingsprogramma. Het congres gaat er nog over

spreken, maar ik wil je nu alvast Gods zegen wensen bij het uitdragen van de boodschap van hoop van de ChristenUnie en veel succes bij de verkiezingen!